

Аліна ЖУКОВСЬКА
*Тернопільський національний
економічний університет*

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ

Перехід від постіндустріального до інформаційного суспільства відзначається ключовою роллю інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах суспільного життя. З появою нових інформаційних технологій, основою яких є впровадження засобів обчислювальної техніки, зв'язку, систем телекомунікації, інформація стає постійним і необхідним атрибутом забезпечення діяльності держави, муніципальних утворень, юридичних осіб, громадських організацій та громадян. Від її якості, достовірності та оперативності одержання залежать численні рішення, що приймаються на різних

рівнях – від глави держави або муніципального утворення до громадянина.

Особлива роль при цьому належить державним установам, оскільки процес управління ними вимагає ефективного обміну інформацією між працівниками і керівниками та підвищення рівня якості інформаційно-комунікативних зв'язків для досягнення спільної мети.

Одним із найбільш показових і вдалих прикладів державної установи може стати Тернопільський національний економічний університет (ТНЕУ), в складі якого нині функціонують дев'ять факультетів, а також велика кількість філіалів.

Одна з найбільш актуальних проблем діяльності університету, як і для більшості державних установ, – налагодження ефективної інформаційно-комунікативної мережі, яка являє собою сукупність індивідів, установ, організацій, підприємств та закладів освіти, які постійно взаємодіють на основі створених та функціонуючих інформаційних каналів.

Інформаційно-комунікативна мережа ТНЕУ складається із зовнішніх та внутрішніх комунікацій. Зовнішні – це комунікації, які входять до університету або виходять за його межі. Прикладом таких комунікацій може бути інформація, яку розсилає дирекція навчального закладу та його факультетів у різноманітні установи та організації, щоби привабити абітурієнтів. До них можна віднести школи, підприємства, фірми та інші державні установи і організації, зацікавлені у підготовці фахівців за напрямками навчання в університеті.

Внутрішні – це комунікації, які діють в межах університету, а їх одержувач перебуває в його межах. Прикладом здійснення внутрішніх комунікацій можуть бути накази, які надсилаються дирекцією університету безпосереднім виконавцям. Ними також можуть бути як декани факультетів, завідувачі та члени кафедр, так і технічні та адміністративні працівники.

Система інформаційно-комунікативного забезпечення ТНЕУ має широкий простір для вдосконалення, зокрема запровадження у практику діяльності інформаційних комп'ютерних технологій, які дають змогу втілювати в життя такі засоби поліпшення

організаційних форм діяльності, як електронна освіта, оплата навчання через мережу Інтернет тощо.

Зокрема, для вдосконалення організаційного забезпечення ТНЕУ доцільно застосовувати нові форми освіти: електронна освіта (web-освіта), змішане навчання, відкрите та дистанційне навчання, а також запровадити практику оплати навчання через мережу Інтернет.

В загальному розумінні електронна освіта асоціюється з вищою освітою та з корпоративним навчанням, але охоплює навчання на всіх його рівнях, як формальних, так і неформальних, і використовує електронний зв'язок через Інтернет, Інтранет та Екстернет повністю або частково.

У процесі запровадження в практику університету електронної освіти доцільно надати перевагу онлайн-навчанню (web-освіті) як підвиду електронної освіти, котре належить до навчання, що використовує Інтернет-браузери (наприклад, Netscape та Internet Explorer).

Ще одним напрямком вдосконалення організаційних форм освіти в університеті є запровадження практики змішаного навчання. Воно належить до тих моделей навчання, які поєднують традиційну освіту з аспектами електронного навчання.

Додаткових можливостей надасть університету використання відкритого та дистанційного навчання, характерною особливістю якого є відмежування викладача та студента в часі або просторі, або разом у часі й просторі. Тобто, це навчання, яке здійснюється через навчальний заклад за допомогою використання різноманітних медіа-засобів, комунікацій, які дають змогу студентам та кураторам взаємодіяти, і надає можливість зустрічей тет-а-тет, а також є спеціалізованим управлінням процесом праці у виробництві та забезпеченні процесу навчання.

Дистанційне навчання у більшості випадків виступає як продовження on-line-проектів. Це – самостійні навчальні курси, характерні для дистанційного навчання; дистанційна підтримка існуючих навчальних курсів з метою поширення і вдосконалення інформаційних ресурсів: дистанційні фрагменти, інтегровані у навчальні курси, що спрямовані на поширення інформації і

використання інформаційних комп'ютерних технологій для підвищення якості навчання.

Залежно від технології створення дистанційного курсу ці критерії можуть бути реалізовані за допомогою різних засобів. Якщо Інтернет-проект реалізовано у вигляді веб-сайту у сукупності з розсилками, спілкуванням через електронну пошту та телеконференції, всі положення реалізуються безпосередньо авторами курсу. Використання ж спеціальних програмних проектів більш легко реалізує основні критерії (автори програм для дистанційних курсів намагаються реалізувати технічні можливості для використання методичних напрацювань – тестів, відеодемонстрацій тощо). Але деякі методичні проекти авторів курсів обмежені програмними можливостями готових рішень. Саме тому найкраще використовувати комплексне рішення переплетення власного навчального сайту та сайту на основі програмних технологій дистанційного навчання.

Віртуальне навчання – найбільш розповсюджена форма використання Інтернет у навчанні. Однак це є не єдиним визначенням. Організоване використання web-ресурсів та інструментів співробітництва для відповідних цілей навчального плану називається телеспівробітництвом. Найкращі проекти у телеспівробітництві – ті, що повністю об'єднані у навчальний план. Це використання технологічних ресурсів для мотивації студентів до активності, творчості, націленості на результат. На даний час існують сотні проектів телеспівробітництва, які впроваджуються у всьому світі, та багато інших, які або завершені, або знаходяться у розвитку.

За допомогою мережі Інтернет можна не тільки навчатись, а й оплачувати навчання. Запровадження в практику діяльності ТНЕУ практики оплати навчання через Інтернет дасть змогу полегшити студентам, які навчаються на контрактній основі, користуванням спрощеною системою оплати та й полегшить саму процедуру здійснення розрахунку.

Для цього необхідно здійснити модернізацію веб-сайту ТНЕУ шляхом налагодження постійно діючого комунікаційного каналу з бухгалтерією університету та рахунком у банку.

За таких умов оплата може проводитись за допомогою наступних засобів: пластикових електронних карток (VIZA, VIZA ELECTRON, MasterCard, MAESTRO CIRUS та інших); інтернет-грошей (WeBmoney, E-MONEY, YANDEX MONEY та інші), що знаходяться на персональному комп'ютері користувача у вигляді інтернет-гаманця (файл, в якому містяться зашифровані дані користувача).

Використання цих засобів дасть змогу проводити оплату навчання у будь-який час та у будь-якому місці, оплата здійснюватиметься за лічені секунди з високим ступенем надійності та захищеності проведення трансакцій.

Для студентів, які не мають доступу до інтернет-грошей і мають пластикові платіжні картки, доцільно створити умови, що дозволятимуть на основі індивідуальних даних користувача згенерувати квитанцію для оплати навчання, яке можна здійснити в будь-якому найближчому банку.

Під час модернізації веб-сайту ТНЕУ доцільним є створення Інтернет-магазину, в якому продаватиметься в електронному вигляді методична література, підручники, навчальні посібники, монографії науковців університету або література, на продаж якої університет матиме спеціальний дозвіл.

Отже, запровадження в практику діяльності ТНЕУ новітніх інформаційних комп'ютерних технологій має низку переваг, до яких належать наступні:

- здатність поєднувати час і простір, тобто інформаційні комп'ютерні технології роблять можливим асинхронне навчання, або навчання, що характеризується затримкою в часі між поставкою інструкції та її використанням студентами;

- забезпечення доступу до віддалених ресурсів навчання, тобто викладачам та студентам більше не потрібне використання друкованих засобів та інших матеріалів у бібліотеках тощо (наявні в обмеженій кількості) для їх потреб у навчанні. З доступом до Інтернету та наявністю різноманітних медіа-засобів навчальні матеріали практично з усіх предметів тепер можуть бути доступні де завгодно та у будь-який час для необмеженої кількості людей.